

Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANO

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BELA

Kitört Bukarestben az általános diáksztrájk

Holnap kezdődik a diákzavargások hadbírószági tárgyalása

Bukarestből jelenti a Rador: A bukaresti egyetem tanácsának határozatával elégedetlen diákok tegnap este proklamálták az általános sztrájkot. A vezetők felhívást tettek közé, amely szerint mindaddig, amíg az egyetem tanácsa nem teljesíti a diákok múlt évi memorandumában felállított követeléseket, nem látogatják az előadásokat.

A hadbírószág egyébként holnap tárgyalja a legutóbbi diákzavargásban résztvevő diákok pörét.

A jövő héten eldől a kormány sorsa Bratianu miniszterelnök felgyógyult

Bukaresti tudósítónk táviratozta: Jonel Bratianu miniszterelnök főkétfeltesen felgyógyult tudgyulladástól és már kezdő fogadni politikai barátait. E hét végén a király már együtt fog tudni dol-

gozni Bratianuval, hogy véglegesen megoldja a kormány távozásának kérdését.

A jövő héten kezdődik meg a királyi palotában a politikai vezérek kihallgatása.

KULFÖLD

Felelős-e a magyar kormány a frankhamisításért?

A frankbizottság jelentése a nemzetgyűlés előtt — Csehország hajlandó biztonsági szerződést kötni Magyarországgal

— Budapesti tudósítónk távirata —

A magyar nemzetgyűlés szerdai ülésén terjesztette be Rubinek István, a frankbizottság elnöke terjedelmes jelentését. A jelentés bő részletes foglalkozik a frankhamisítási ügy minden fázisával és arra a konklúzióra jut, hogy az tisztán bűnügy, amelynek ki-nyomozása elsősorban állami érdek.

Igen érdekes a jelentésnek az a része, amely a kormány felelősségének kérdésével foglalkozik. Erre nézve a jelentés a következőket mondja:

A miniszterelnök nem felelős

— Ha a kormány felelőssége szempontjából vizsgáljuk a kérdést — mondja a jelentés — meg kell állapítani, hogy Nádasy szereplése erre nem elegendő. Az a körülmény, hogy a kormány

nak súlyával bűncselekményt titokban fedez, a kormány valamelyik tagja alautasának fel-derített hibáját fedezi vagy eltussolja.

Ebben az esetben azonban ennek ismérvei nem forognak fenn. Van-ak vallomások, így a Rábáé vaia-mint Kure ezredesé, akik szerint Windischgraetz kijelentette elő-tűk, hogy a kormány nemcsak jó-indulattal kezeli az ügyet, de ta-mogatja is. Virág János ténképé-szeti alkalmazott ugyancsak ci-mondotta, hogy Gerő azzal nyu-gtatta meg, hogy

több magasállású ur tud a do-logról s megemlítette előtte a miniszterelnök és országos fő-kapitány nevét.

A bizottság megállapítja, hogy az illetők hallomásból szerezték fel-tevéseiket anélkül, hogy annak va-lódiságáról meggyőződhetek vol-na. Az előadottakon kívül azt az állítást, miszerint a kormány ille-tve a miniszterelnök tudott az ak-cióról a tények megcáfolják.

Az előadottakból megállapitha-

tó, hogy nemcsak nincsen pozitív adat arra, hogy a kormány támo-gatta volna az akciót,

de a ténykörülmenyek, bizo-nyítékok logikus következte-tések e feltevésnek éppen az ellenkezőjét igazolják. A nyo-mozás alkalmával Nádasy val-lomásában előadta, hogy az akcióról a kormány egyetlen tagjával sem beszélt. A mi-niszterelnöktől pedig határo-

zott utasítást kapott a nyo-mozásra és a bűncselekmény megakadályozására.

Windischgraetz az ez irányban feltett kérdésekre a vallomástételt megtagadta. Azonban, hogy Win-dischgraetznek nem volt jogában feltételezni azt, hogy akciója a kormány támogatásával találko-zik, meggyőzően bizonyítja Beth-len miniszterelnöknek a bizottság előtt következő nyilatkozata is:

Bethlen intézkedései a frankhamisítás megakadályozására

— Tudtommal és hozzájárulá-sommal nem folytatták ezek az urak működésüket. Ellenkezőleg Windischgraetznek tudnia kellett mi a felfogásom a hamisításról.

Tudnia kellett, hogy én min-denféle pénzhamisítást, akár irredenta, akár más célra tür-ténjék, a leghatározottabban elítéltek és Nádost ilyen pró-bálkozások megakadályozására kimondottan utasítottam.

Ennek bizonyítékául felemlítem azt a beszélgetést, amely három-negyed évvel ezelőtt közöttem és Teleki és Nádasy közt lefolyt. E beszélgetés előzményei a követke-zők: 1923 elején, de lehet, hogy már 1922-ben felkeresett Win-dischgraetz és közölte néhány vá-rátjának a tervét, hogy az irreden-tával foglalkozó egyesületek és személyek közös vezetés alá he-lyeztessenek és működésükben a kormány irányításának vessék alá magukat. Miután elvileg mindig ellene voltam annak, hogy társa-dalmi egyesületek irredentával egyáltalán foglalkozzanak, de ezen felül Windischgraetz iránt politi-kailag a legnagyobb bizalmat-an-sággal viseltettem, közöltem vele aggályaimat és azt, hogy döntése-met Nádasy után fogom tudomá-sára hozni, mint, aki ilyen ügyek-ben illetékes. Windischgraetz ak-kor előttem szót sem szolt pénz-hamisítási tervéről.

Ezután közöltem Nádasyval,

hogy a Windischgraetz által előadott tervhez úgy elvi, mint személyi okokból nem já-rulok hozzá. Kifejtettem előtte, hogy mindenféle irredenta vállalkozás csak az elcsatolt területen élő magyarságnak okozhatna bajt.

A beszélgetés ezen részénél, köz-ben Teleki is bejött és említette, hogy Windischgraetz olyan tervvel is foglalkozik, hogy az irredenta céljaira idegen pénzt hamisítsanak. Teleki azonban közölte egyuttal, hogy Windischgraetzről arról a tervről lebeszélte. Erre én azt mondtam, hogy ez annál komo-lyabb ok arra, hogy ne járuljak hozzá Windischgraetz tervéhez.

Ugyanakkor — erre leghatározot-tabban emlékszem — Nádosynak Teleki jelenlétében lelkére kötöt-tem,

ha ilyen pénzhamisítási tervre irányuló cselekményt észre-venne, azonnal akadályozza meg. Közöttem és Teleki, köz-öttem és Nádasy, közöttem és Windischgraetz vagy bárki más közt az ügyről addig, amíg Kozma Miklós ismert közlését megtekte, nem volt szó többé. Nem is hallottam bármiféle ilyen akcióról.

A belügyminiszter szerepe

A bizottság ezután azt vizsgálta vajjon a miniszterelnök politikai felelőssége megállapítható volna. A bizottság megállapítja, hogy rényit, nem tehetett volna többet, volt tekinthető. Ennek ellenére a miniszterelnök levelet intézett Pe-rényihez és információt kért tőle. A bizottság megállapítja, ha a mi-niszterelnök genfi útja előtt meg is hallgatta volna személyesen Pe-rényit nem tehetett volna többet, mint a mit tett. Nádasy a nyomozás alkalmával beismeri, hogy a miniszterelnök utasításának nem tett eleget.

A bizottság tehát megállapít-ja, hogy a miniszterelnök sze-mélyét semmiféle felelősség nem terheli.

Ezután a bizottság a belügymi-niszter eljárását vizsgálta meg a politikai felelősség szempontjából. A belügyminiszter a bűnügyről december 18-án értesült és Nádo-syt jelentéstételre utasította. Ná-dosy másnap jelentést tett, amely-ben beismerte, hogy a miniszter-elnök utasítását nem teljesítette. Huszonkettődikén kihallgatták Ná-dosyt a rendőrségen Jankovich vallomása alapján. Nádasy akkor még mindent tagadott. A belügy-miniszter azonban a további nyo-mozásból kizárta az országos fő-kapitányt és szabadságolta.

(Tudósítás folytatása a 7. oldalon)

Dorian filmszínház

Ma csütörtökön utoljára
5, 7 és 9 órákor

A fehér apáca

Sláger-film 11 felvonásban

A főszerepben:

**Lillian Gish és
Ronald Colman**

Énekkar kísérettel!
Megerősített zenekar!

Szabadjegyek és kedvezményes jegyek nem érvényesek

HIREK

Gyermekbarát táncversenye

26-án, pénteken este
a Royal-kávéházban.

* BUDAPEST—Wienbe utazók kedvezményes vasúti jegyet és mintavásári igazolványt kaphatnak a Hálókocsi Társaság fiókjában, Bul. Regele Ferdinánd 2. (Hegedüs Hirlap-iroda.)

* Károly herceg Párisban. Párisból távratozzák a Radornak: Károly román herceg tegnap Párisba érkezett.

* Munkáslőadás. Vasárnap este az új Munkás Otthon színpadán ismét igen érdekes munkáslőadást fog színrehozni a műkedvelő garda, amelyet Garami Ernő az emigrált író irt „A megváltás felé” címmel. A darabot Kovács Imre rendezi. Az előadás előtt dr. Szántó Dezső „Diktatura az irodalom és a művészetben” címmel tart érdekes irodalmi konferenciát.

* BUDAPEST—Wienbe utazók kedvezményes vasúti jegyet és mintavásári igazolványt kaphatnak a Hálókocsi Társaság fiókjában, Bul. Regele Ferdinánd 2. (Hegedüs Hirlap-iroda.)

Nick Naydee, a szultán rabszolganője, izgalmas keleti kép

* Meghalt egy rendőr. A nagyváradai rendőrség folyosóján mintha halkabban beszélne ma az emberek. Filip György derék rendőr, a biharmegyei kórház egyik kórtermében örök pihenőre hunyt a fáradt szemű. A lelkiismeretes rendőr hivatásának teljesítése közben tüdőgyulladást kapott és a különben erős fizikumu embert megölte a gyötörő láz. Filip 35 esztendő volt és a rendőrség a maga halottjának tekintette. Holnap délután temetik.

Szeplőt, májfoltot ACZ krém eliminálsz!

HOLNAP, PÉNTEKEN

február 26-án, délből 12 órákor az Apolló moziban sorsoljuk ki az Estilap negyedik ajándékát,

A FÉRFI TAVASZI ÖLTÖNY

a szerencsés nyerő azonnal jelentkezze, ha jelen lesz a sorsolásnál.

Ha bármely okból meg nem jelenhet,

az Estilap holnapi számából értesülhet az eredményről

és akkor a kiadóhivatalban (Hegedüs Hirlap-iroda) jelentkezze sorsjegyével.

Azonnal megrendeljük számára az öltönyt a Hackmayer férfidivat áruházában.

TESSÉK FIGYELNI!

A hálószoza iránt rendkívüli érdeklődés mutatkozik.

Akinek bármelyik sorsolási száma, vagy sorsjegye hiányozna, azonnal jelentkezze a kiadóban (Hegedüs Hirlap-iroda), ahol a kellő felvilágosításokat megkapja.

* Házasság. Steiner Valéria és Freiburger Sándor f. hó 24-én házasságot kötöttek.

* Carmen Sporto Club folyó hó 27-én 9 órai kezdettel tartja az Iparos Körben tea-estélyét. Érdeklődőket, sportbarátokat szívesen lát. Belépő díj nincs. Rendezőség.

* BUDAPEST—Wienbe utazók kedvezményes vasúti jegyet és mintavásári igazolványt kaphatnak a Hálókocsi Társaság fiókjában, Bul. Regele Ferdinánd 2. (Hegedüs Hirlap-iroda.)

* Sikkesztő váradi magántisztviselő. A Heller és Seidman textilárú nagykereskedő cég főjelen-tést tett Perl Sándor 19 éves tisztviselője ellen, aki az inkasszó végzett rábizott összegből 12 ezer lejt elsikkasztott. A feljelentés alapján a rendőrség büntügyi osztálya előállította a hűtlen alkalmazottat, aki beismerie, hogy az elsikkasztott összeget saját céljaira fordította. Perl Sándort előzetes letartóztatásba helyezték és ma délből kísérték át az ügyészség fogházába.

* A vasárnapi művész-délutánra mindenkit szívesen lát a Kath. Nővédő Egyesület vezetősége. Belépti díj nincs, dacára annak, hogy mint az alábbi műsor mutatja, értékes számok sorakoznak egymás mellé. Sikerült a délutánok műsorát úgy összeállítani, hogy abban tudományos tárgyú előadások mellett felüdítő zene és énekszámok is foglalnak helyet. Meghívókat nem küldöttek szét, de remélik, hogy azért eljönnek mindazok, akik egy kellemes délutánt eltöltve, a jótékony célnak is adózni akarnak. Műsor: Liszt-Le Rossignol. Chopin-Trois Ecossaise, zongorán előadja Tátray Auguszt. Wagner-

MÁRCIUS 7-ÉN, VASÁRNAP DÉLELŐTT LESZ AZ ESTILAP ELSŐ MŰVÉSZI MATINÉJA.

Egy Karinthy bohózat, tánc és énekszámok, aktuális sorsolási kuplék, vidám jelenetek kerülnek színre.

A műsor utolsó száma a hálószoza kisorsolása. Belépő díj nincs.

Belépő jegy az Estilap ötödik ingyenes sorsjegye. A hatodik ajándék egy mázsa zsir, egy mázsa liszt, egy mázsa cukor ezután kerül sorsolásra.

Szerezze meg a törzssorsjegyet, amelylyel a főnyereményt, a harmincezer lei készpénzt megnyerheti.

A törzssorsjegy fogja igazolni, hogy Ön az Estilap rendes olvasója és úgy részt vehet a HÁZTARTÁSI CIKLUSBAN, az Estilap legközelebbi szenzációs sorsolási akciójában.

Tannhauser: Erzsébet imája, soprária, éneklő Szabó Ilonka. A Leányvédelemről előadást tart: Dr. Személy Kálmán. Verdi-Trovatore, nagy duett, soprán és bariton, éneklők Szabó Ilonka és Torsan Kornél.

* Peches bundatolvaj. Kellemetlen kalandja akadott tegnap délből a szalárdi csendőrsz. parancsnokának: Jonescu törzsmesternek. Jonescu hivatalos ügyben járt bent Váradon és közben egy pohár borra egyik Pasteur (Korház) utcai kocsmába tért. Délből — erősen süttött a nap — az őrmester urnak melege lett, prém-szegélyes bundáját Kun József vendéglősnak azzal adta át, hogy majd később visszater érte. Aig távozott el Jonescu törzsmester, amikor egy egyenruhás fiatalember jelentkezett a kocsmárosnál: Az őrmester ur küldött a bundájáért. A vendéglős, aki semmit sem sejtett, gyanútlanul adta ki az értékes bundát. Felóra múlva aztán visszajött Jonescu őrmester és meglepetéssel értesült a történetről. Azonnal a rendőrségre ment, ahol Sinca detektívot bízták meg a kabáttolvaj elfogásával. A detektívnek szerencséje volt. Alighogy az utcára lépett, a kapott személyleírás alapján — egy feléje tartó fiatal emberben — akin Jonescu őrmester bundája díszített — felismerte a kabáttolvajt. Sinka a fiatalembert bevitte az őrszobára. Ott aztán kiderült, hogy az illető Drágos János CFR lékező, aki éppen lakására akarta vinni szerzeményét, a finom szőrmebundát.

* A Vogue, Feminai és Dame februári számai szenzációs divattartalmuak. Ára: 90, 70 és 100 lei a Hegedüs Hirlap-irodában.

Mielőtt kottát vásárol, nézze meg előbb a Hegedüs Hirlap-iroda kölcsönzeneműkatalógusát

Apolló mozgószínház

Ma, csütörtökön utoljára

Eszter könyve

Ahasverus, Haman és Mordechaj

A legszebb bibliai film 6 felvonásban
Énekkar kísérettel!

Szereplők:

Ahasverus Ernst Reicher
Váti királynő

Kaethe Wittenberg
Haman, a testőrség parancsnoka
Michel Bohnen
Mordechaj Rudolf Leidneger
Eszter, Mordechaj gyámleánya
Stella Harf

* UNDERWOOD a világ leg-tökéletesebb írógépe. 1.

Az Orlov, Milámi, Anna bál, Alexandra, Dolly, Frasquita operettek, Rozsavölgyi, Bárd, Moravcsy-albumokat és a legújabb foxtröfteket kölcsönvehet a Hegedüs Hirlap-iroda kölcsönköltőtarából.

Heyman színikör

Ma, utoljára 5, 7, 9 órákor

Pascal II. élele

Főszerepben: Mosjoukin

Pénteken

Kettős műsor!
Nick, a sofőrkirály

6 felvonásban

Mesteri rendezés. Pazar felvételek

Naydee, a szultán rabszolganője

Grandiózus keleti kép 7 nagy felvonásban. Kelet minden színpompája, a rabszolganők szenvedése.

Március a filmek csodáinak hónapja

Az élvezet ára

Főszerepben Normann Kerry Az Opera fantomja és a Práter főszereplője.

SFINX

Elynor Glin regénye. Főszerepben: Aileen Pringl.

A szerelem diadala az öt világrészben

COLIBATUS

Strindberg drámája.

KALANDORNÓ

Gloria Schwansonnál.

Jón fehér rabszolga
Főszerepben Éva Novákkal

Váradiaik szerepe a készülő új ipartörvény körül összehívják Brassóba az országos iparos- kongresszust

Az erdélyi kézműiparnak legégetőbb kérdése ma az új ipartörvény. Az Erdélyben és Bánságban ma érvényben lévő 1886. évi ipartörvény nem felel meg a modern viszonyoknak. Bizonyítja ezt az is, hogy Magyarország időközben új ipartörvényt léptetett életbe. Függetlenül ettől.

a kereskedelmi és ipari minisztérium, már a jogegységesítés kedvéért is, egy-séges új ipartörvényt akar.

Ennek tervezetén a miniszteriumban már dolgoznak annak a javaslatnak az alapján, melyet Vics Zoltán nagyenyedi iparfelügyelő terjesztett fel.

Nagyon helyes volt tehát az erdélyi iparosoknak az a törekvése, hogy ne várják meg, amíg a minisztérium kihoz egy jól-rosszul megszerkesztett ipartörvényt, amelynek hibás intézkedései ellen azután hiába ágálnak, — hanem

maguk akarnak kidolgozni egy, a mai élet követelményeinek megfelelő ipartörvény-tervezetet.

hogy ez a minisztérium számára útmutató legyen.

Az Ipartestületek Szövetsége ez elvből kiindulva már a múlt évben megbízta aradi titkárságát, hogy az új ipartörvény tervezetét készítse elő. hozza nyilvánosságra és készítsen elő Brassóban egy országos iparos kongresszust, amelyen ezt alaposan megtárgyalják.

A szövetség titkársága azonban máig sem készítette el a tervezetet. Amellett, hogy egysége is megbomlott a kolozsváriak kilépése miatt, a brassói kongresszus összehívásáról sem történt intézkedés és így úgy látszott, hogy a kérdés ismét zátonyra jutott.

A kolozsvári ipartestület ki-dolgozta egy új ipartörvény tervezetét. Ezt román és magyar nyelven több száz példányban kinyomatták, az összes erdélyi, így a nagyvárad, továbbá regáti és bukovinai ipartestületeknek is megküldötték. Ezzel a kérdés napirendre került. Ez a hasznos dolog sikerre csak akkor vezethet, ha a kézműipari társadalom belátja a kérdés fontosságát és ennek megfelelően kezeli.

Most össze fognak hívni Brassóba az ország összes ipartestületeit és iparszervezeteit országos kongresszusra, hogy az új ipartörvény végleges tervezetét megalkossák.

A nagyvárad i partestületet is felszólítja az Iparos Szövetség, hogy fejtse ki véleményét.

A tervezetet azután az illetékes minisztériumoknak imponáló küldöttség után elő fogja terjeszteni, hogy

a kézműiparosság olyan

új törvényt kapjon, amely nem akadályozza meg, de elősegíti fejlődését.

Nagyvárad árfolyamok

Magyar korona	300 —	áru	295 —	pénz
Dollár	239 —	"	24050 —	"
Cseh korona	705 —	"	710 —	"
Svájci frank	46 —	"	4625 —	"
Oszták shilling	3360 —	"	3375 —	"
Francia frank	880 —	"	870 —	"
Angol font	1170 —	"	1166 —	"

Ujból tárgyal a román-orosz bizottság

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A román-orosz bizottság, a melynek feladata a Dnyeszter mentén esetleges határvillongásokat meggátolni, legközelebb különböző fontos problémákat old meg. Így rendezni fogja a Dnyeszteren egyik vagy másik partra átkelt bűnözők ügyét, akiket a határőrök elfogtak. Szó lesz továbbá azokról a szerencsétlenekről is, akik menedéket keresnek itten.

Napirenden lesz a Dnyeszter

hajózásának kérdése is. E probléma nagy jelentőséggel bír a besszarábiai gabonakereskedők szempontjából. akiknek nincsen elég vagonjuk, amikor bő a termés, avagy sok vagon áll rendelkezésükre, ha nincsen termés; — kénytelenek ezeket fizetni egy vagon áru elszállításáért Kisenevből Galacba, vagy Kisenevből Konstantinába. Ezért volna fontos, hogy a Dnyeszteren való hajózás kérdését rendezzék.

Kisebbségi állampolgárok sérelmei a népszövetségi ligák uniója előtt

— Az Estilap eredeti távirata —

Genéből táviratozzák: A népszövetségi ligák uniója március 5-én Genében megkezdte tanácskozásait. Napirenden szerepel az utódállamok magyar kisebbségeinek állampolgársági sérelmei. A magyar népszövetségi egyesületek szövetségét Lukács György képviseli.

„Százharmincötéves volt az apám...”

Hasszán Ilia öreg török emigráns Váradon akar meghalni

Hogy is írjam le? Zöldesbarna ázsiai arcát, kusza, fekete haját és csapzott, szürke szakállát, amit gyásznak jeléül visel.

— Levelet kaptam — mondja — Kurdzsisztánból, ahol születtem. Megírták, hogy meghalt az apám. Százharmincöt éves volt szegény, olyan igaz, mint hogy élek. Két hónap előtt történt, azóta nem nyíratom a szakállam. Még öt napig viselnem kell érte: Mohamed rendelte így, a proféta...

Öreg, török emigráns. Hatvan-nyolc éves és fajából, hazájából kinőtten, nyolc esztendeje él már Váradon. Esténként, amikor a kávéházak és a vendéglők megtelnek, akkor tűnik fel itt-ott hajlott, sovány alakja, piros fezével, egyszerű, kopott ruhájában, amint cukorkát árul, jófajta, olcsó cukorkát, törökmézét, szultánkenyert, meg megymást.

— Török bácsi, — mondtam neki egyszer — beszéljessünk egy kicsit!

Élénk, fekete szemével úgy nézett rám, mintha nem értené, hogy mit is akarhat tőle valaki, tőle, az ismeretlen töröktől. De aztán látta, hogy barátságos szándékkal vagyok iránta.

— Jó, — felelte — majd egyszer amikor esik az eső, találkozni fogunk.

Rejtélyes jelentőséget kerestem a szavaiban. Ő észrevette és magyarázattal szolgált:

— Amikor esik az eső, olyankor nem árulhatok. Azért jövök olyankor...

Vártam, vártam, de nem jött. Végül is a fürdőben akadtam össze vele. Török ember: ki tudja, milyen vallásos jelentősége van ennek a fürdőzésnek.

— Török bácsi nem jól van — mondtam, miközben megsimogattam a kezemet. — Török bácsinak sok a dolog és kevés a pénz!...

Török bácsi panaszkodni kezdett. Hogy pénz nélkül még Váradon sem lehet megélni. Hogy 68 éves, de azért dolgozni akar és tud is dolgozni, csak azok a jó emberek segítenének egy kicsit rajta... Miközben pedig az arcát néztem elképzelem, hogy milyen is lehetett az apja, aki 135 esztendőért meg és most halt meg két hónappal ezelőtt. Vajon elhagyjem-e?

— Török bácsi nem hazudik. Török bácsi is olyan öreg lenni, amikor meghal...

Ravaszág-e vagy fatalizmus, az a biztosság, ami a hangjában rezeg? Hasszán Ilia dokumentumul az életét idézi, egy különös álmát, amelyben megismerte a sorsát... Háború volt és ő a román hadseregben szolgált. Fog-ságba került és Szolnok mellett, Tápiószelen internálták... Az internáló táborban aztán kiűzték a tifusz. Ő is megbetegedett. És akkor, abban a rettenetes lázban látta a különös álmot:

— Valami házat láttam, ami éppen épült. Nem volt még kész, még alig épült fel félig. Nem értettem... De amikor felébredtem, egyszerre világos lett előttem minden! Egy titokzatos hang sugta

nekem, hogy az a ház, amit ál-momban láttam, az az én életem... És hogy amíg az a ház föl nem épül, addig én nem halhatok meg, nem bizony... Amikor ebben megbizonyosodtam, fölkeltem az ágyamból és olyan egészséges voltam újra, mint a makk. Baloldalt, ahogy feküdtem, meghalt százhusz jobboldalt meghalt kétszáz ember a tifuszban. Én pedig meggyógyultam és boldog voltam, mert megértettem végre mindent...

— És azóta?

— Azóta kétszer láttam újból azt az álmot, kétszer láttam azt a házat, amely épül, egyre épül... Amikor utoljára láttam, valamivel több volt már belőle, mint a te-le... Ó, tudom, hogy én addig élek, amíg az a ház föl nem épül...

Hogy is volt csak? Az apja pap volt, mohamedán pap, néhai Hasszán Musztafa Kurdzsisztánban. Ő maga már 18 éves korában elkerült hazulról. Dzsebelbe megy, ahol belép a kurdok hadseregébe. Csakhamar tiszt lesz belőle. 1897-ben részt vesz a görög-török, majd 1911-ben a török-olasz háborúban. Aztán belép az orosz hadseregbe, majd Romániába jön és Dorohóban kávéházat nyit. Jön a háború és önként jelentkezik a román hadseregbe. Fogságba kerül, majd a háború után, szegényen és elhagyatottan Váradon telepszik le...

— Itt nagyon jó emberek lenni! — mondja. — Nem úgy, mint ott-hon, minálunk. Ott mindig háború, mindig forradalom, mindig veszekedés, mindig mindig...

Valamikor ifjú török volt, azért is került el Kurdzsisztánból Hasszán Ilia...

— Jöttek öreg törökök és török bácsinak menekülni kellett.

Igy emigrált Váradra Hasszán Ilia, akit „ifjú törökből” öreg törökké változtatott az idő. Csöndes öreg török lett belőle, akinek se hazája, se családja és bizony háza, földje sincsen, de akinek életét szent, hitese biztossággal megpecsételte egy álmom.

— Miért is nem megy maga haza, török bácsi.

— Jobb itt — mondja érthetetlen csökönyösséggel. Török bácsi írni haza a testvérnek. Egyszer akartam menni haza, látni édesmamáját, meg nagymamáját... Aztán visszajönni, itt meghalni, Nagyváradon...

Már elhiszek neki mindent. A 135 éves apát, a 90 éves anyát és a 110 éves nagymamát, mindent. Talán még azt is elhinném neki,

— ha azt mondaná, — hogy Kurdzsisztánban mézeskalácsból épülnek a házak és csupa kolbász, törökméz, meg szultánkenyér terem a fákon. Ki tudja? Kurdzsisztánban nem olyan emberek laknak, mint nálunk, ők nem isznak bort, nem olvasnak könyvet és nem bosszantják egymást kultúrával, erkölccsel, meg politikával. S ki tudja, talán még kétszáz évig is eléldéglélnének a jó kurdok, ha közben össze-vissza nem öldösnék egymást, a sokféle háborúban, torradalomban és zürzavarban... Hasszán Ilia, az öreg nagyvárad i cukorkaárus mégsem vágyik vissza Kurdzsisztánba. Talán kultúra az, amit miközben fölismert, talán civilizáció, amit annyira becsül bennünk, talán a szeretet, a rend és a béke, amit otthon Kurdzsisztánban hiába keresne? Hasszán Ilia, a szegény kis török cukorkaárus a világ legszebb és legkülönb városának tartja Váradot, ahol a legszebb és legkülönb emberek laknak és ahol élni és meghalni is érdemes...

— Török bácsi, ha mi is a maga szemével tudnánk nézni!...

Kondor László.

A tavaszi divat újdonságai

Megint keppet viselnek az elegáns nők — A glocknis divat halála. — Marad a jumper-ruha

A szürke tél még megköveteli a bundát és hócipőt, de a női lejek már selyem- és szalmakalapok hirdetik a közelgő tavaszt. Az 1926-os tavaszi divat képe még nem alakult ki teljesen, de a külföldi nagy divatmesterek kísérletei közül egyet határozottan látunk kidomborodni, s ez a visszatérés a két-három év előtti Cape-kreatiókhoz.

A letűnt idők Cape-je tulajdonképpen sosem hódította meg a hölgyközönség széles rétegét, mert anyaga és szabása annyira lényező volt, hogy csak a nagy „gar-

derbeval rendelkező divathölgyek használhatták, kiknek emellett megvolt a maguk tavaszi trotteur köpenyűk és kosztümjük is. A divatmesterek főleg ezt a szempontot tartják most szem előtt, amidőn a Cape anyagát és formáját teljesen sportszerűvé, praktikusá teszik.

Igy a mostani Cape-creatiók nem selyemből és nem tulzott díszítéssel, hanem Rips, Kasha, Covercoat, Burbury, impregnált gabardin, doublé (ennek az az előnye, hogy mindkét oldala visehető) és egyéb sportos anyagokból

készülnek. A Cape-ek szabása kedvez a jelenlegi divat mostoha- gyermekeinek, a molett hölgyeknek is, amennyiben nemcsak az eddig viselt kerek Cape-et, hanem az ugynevezett Pélerine-kabátot is hozzá, mely az alakot előnyösen karcsúnak tünteti fel és kettős rendeltetése van, miután a Pélerine csak néhány gombbal van a kabát ujjaira és gallérja alá erősítve s így anélkül is viselhető.

A Cape-ek díszítésénél, szegélyezésénél óvatosan kell eljárni. Nem szabad szem elől tévesztetni azok praktikus, sportos jellegét, melyeknél minden tulzott díszítés káros és stílustalan.

Alant képeink néhány sikerült és könnyen kivihető Cape-creatiót mutat be.

lehet házilag elkészíteni s anyaga is legtöbb hölgy garderobjában, félredobott, régi estélyi ruhák alakjában kéznél van. Ezeknek szabása teljesen a férfimellény fazonját követi s díszül színes, kristálygombokkal csukódik s ez képezi a manchetta gombját is. Egy ilyen hosszujjú mellény vagy boluse még a délutáni viselésre is alkalmassá teszi, a különben egyhangú sötét costüme-öt. Ha a costume-kabát csukva van, a brokát vagy moiré anyagból csak egy keskeny csík látszik ki, mely egész eredeti sikket kölcsönöz annak. Alant bemutatunk egy ilyen broché mellényt és kockajomruzású Jumper-ruhát.

Edelmann Hédi.

Legsikkesebb a magastetejű filz, vagy más anyaggal kombinált szalmakalapok viselete, melyeknek színben a Cape-ekkel, Pélerine-kabátokkal harmonizálni kell.

Már régóta sejtjük, hogy a hirtelen felkapott és elterjedt glocknis divat nem tarthatja magát sokáig. Rendkívüli anyaggazdálkodással járt s kizárólag az ultramodernül vékony nőknek volt előnyös viselet. Helyét ismét diadalmasan elfoglalja az egyenes vonalak divatja, az eddigi szűk ruhák kényelmetlensége nélkül. Nem látunk egyebet, mint különféle magasságú plisséket és

hólokat, mely utóbbi még a tavaszi köpenyeket és costüme-öket is dominálja.

A „Jumper ruhák és Pullover”-ek kedves és hasznos divatja változatlanul tartja magát. Ötletes újítás a Jumper-ruhák alkalmazott különféle állatdisz. Mindezen Jumpert könnyen át lehet így alakítani házilag. Színes posztóiból, vagy bőrből kivágott állatmotívumokat a Jumper szélére ráappikálunk, természetesen az alapszínűtől eltérő színben. Kedvelt Jumperdisz még mindig az ajour, lehetőleg kockaformában tartva. Ez természetesen csak selyemből vagy más egész könnyű anyagból készült Jumper-ruhák kivihető. A szoknyák sűrűn plissirozottak vagy gouvrirozottak, nagyon csinos a keskeny hólba rakott szoknya, továbbá oly módon beosztva, hogy csak egy-egy csoport plissirozott s a szoknya többi része sima.

Színben legkedvesebbek a pastellszínek, így a naturszín, halványlila, matt zöld. Anyagra nézve leginkább kasha vagy tricót anyagból készülnek a Jumper-ruhák, színes, díszkréten elütő bortni, zsinór vagy bőrdisszel, hozzávaló félhosszu, ugyanolyan anyagból készült és ugyanolyan díszítésű Cape-el, továbbá az egyszerű Crepe de Chine-ből készült könnyebb Jumper-ruhák ajour disszel és színes kristálygombokkal.

Praktikus creatio a divatmes-

tereknek a brokát, moiré, broché anyagokból készült mellények és boluseok, melyeket igen könnyen

Lovászy Márton a jövő héten visszatér Budapestre

— Budapesti tudósítónktól —

Az elmúlt héten az a hír járta, hogy Lovászy Márton, a polgári emigráció vezére, a „Jövő” volt főszerkesztője, a legnagyobb csendben visszatért Budapestre. Ez még a valóságnak nem felel meg, mivel Lovászy Márton változatlanul Bécsben, a Pension Thümmelben lakik. Tény az, hogy a Károlyi-kormány volt kultuszminisztere és a Friedrich-kormány volt külügyminisztere már felmondotta szobáját és a jövő héten valóban vissza akar térni Budapestre. Lovászy nem kapott és nem is kért amnesztiát, mivel az a meggyőződése, hogy az emigrációban nem követett el semmiféle bűncselekményt azzal, hogy harcolt a különböző magyar kormányok ellen.

Lovászy nem törődik azzal,

hogy esetleg bíróság elé állítják, mivel kizártuk tartja, hogy elítéljék. Az ősz magyar függetlenségi vezér hazatérése után természetesen be akar kapcsolódni a magyar politikai életbe és élénk publicisztikai működést szándékozik kifejteni. Lovászy programja Magyarország teljes demokratizálása, az ellenforradalmi rendszer likvidálása és az utódállamokkal való barátságos megegyezés.

Élvezet ára...

Normann Kerry

* Kalap szalonok figyelmébe! Gyönyörű szép tavaszi kalap divatlap, kapható a Hegedűs Hirlapirodában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

né, dr Steiner Erviné, dr Tátray Kálmáné, dr Eilender Henrikné, dr Spitzer Mártonné, ifj. Csanda Endréné, Fernengel Misuné, Schwartz Ernőné, Fodor Dezsőné, Eichner Sándorné, Grád Tivadar-né, Fehér Irén, Sebestyén Mörtené, dr Bársóy Vilmosné, Balázs Ödönne, Grüner Aladárné, dr Pet-lé Jánosné, Erdős Zsigmondné, dr Faragó Viktorné, dr Somogyi Im-réné, Morvay Andrásné, Kálmán Sándorné, Tabéry Gézané, dr Erdélyi Miklósné, Ruffy Paula, dr Fényes Samuné, Friedländer Er-nőné.

Házikasszonyok: Zigre Pipi, Reidner Matyó, Haas Mária és Margit, Olasz Ella, Munk Lili, Pásztor Klári, Macalik Elli, Boros Elza, Tátray Gusztika.

Színház

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Alexandra, operett újdonság bemutató először, bérleten kívül. Sorozat szám 84.

Péntek: Alexandra operett újdonság másodszor, bérleten kívül. Sorozat szám 85.

Szombat délután fél 4-kor: Engem szeress, újdonság, Bura Sándor és zenekara fellépésével. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozat sz. 86.

Szombat este: Alexandra, operett újdonság harmadszor, bérleten kívül. Sorozat szám 87.

Vasárnap délután fél 4-kor: Alexandra, operett újdonság negyedszer. Sorozat szám 88.

Vasárnap este: Román előadás. Hétfő: Alexandra, operett újdonság ötödször, A bérlet. Sorozat szám 89.

Kedd: Alexandra, operett újdonság hatodszor, B bérlet. Sorozat szám 90.

— Az Alexandra premierje. Ma este lesz a nagyvárad színház idei szezonjának legnagyobb szenzációja, az Alexandra bemutatója. Ragyogó fényárban uszik a színpad, káprázatos toalettek egész sora csillog a nézők szemébe, a díszletek pompája bámulatba ejt mindenkit és a zsufolt nézőtérén végigporajlik a csodálkozás és az elragadtatás, mert soha még ilyen és ennyit a nagyvárad publikum egyszerre nem kapott a színháztól. Mindenki a helyén van a cimszereplőtől kezdve a statisztákig, a rendezőtől az ügyelőig, a karmestertől a slágverkesig, a fődíszletmestertől a kezdő díszletezőig. Az igazgatóság semmi anyagi áldozattól nem riadt vissza, mert olyat akar nyújtani, amit ez a kitűnő, világhírű operett megérdemel és amelyet a legigényesebb közönség, a nagyvárad színházi közönség elvárhat. Semmi csalódás nem er bennünket. Valóban művészi és tökéletesen szép az, amit az Alexandrában látunk, hallunk és élvezünk. A főszerepeket Zöldhe-lyi Anna, Bellák Aranka, Tompa, Páger, Gróf László, Tompos, Sós, Bereng és Stoll alakítják minden tudásukkal és ambíciójukkal. Az Alexandra bemutatója és a követ-kező előadásai bérletiszünetesen vasárnap délután pedig fél 4-kor kerül színre. Az összes előadások-ra tanácsos előre jegyről gondoskodni, mert páratlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg a nappali pénziárnál.

— Engem szeress, délután. Mint jelentettük, szombat délután a fél 4 órai előadás keretében kerül színre a szezon legjobban sikerült vígjátéka az Engem szeress. Ez alkalommal is Grófné Polgár Marika, L. Hollós Juci, Petróczy Aliz,

Tóth Elek, Stoll, Sós, Hetényi, Darvas és Bereng játsszák a kitűnő vígjáték főszerepeit és közreműködik Bura Sándor zenekarával, aki a legszebb és legújabb Balázs nótákat játsza. A szombat délutáni előadás mérsékelt helyáru.

Heyman szinkör

Csütörtök: Pascal második élete. Pirandello regénye filmen. Főszerepben: Ivan Mosjoukin.

Péntek: Naydee, a szultán rabszolganője és Nick a soffturkirály orosz regény 6 felvonásában.

Szombat: Kettős műsor. Naydee a szultán rabszolganője 7 felvonásban. Nick a soffturkirály orosz regény 6 felvonásában.

Vasárnap: Kettős műsor. Naydee, a szultán rabszolganője és Nick a soffturkirály orosz regény 6 felvonásában.

— Pascal Mátyás II. élete még csak ma este megy a Heyman Szinkörben. Mosjoukin művészetének, minden akadályt felülmúló tehetségének egyik határköve ez a nem mindennapi film. Az emberi szenvedés, lelki küzdelem igazi megtestesítője Pascal Mátyás szerepében.

— Pénteken kettős óriási nagy műsor. „Naydee, a szultán rabszolganője” bűbájos keleti regény. Az önfeláldozó szerelem és a bosszu rettető küzdelme, ami végig kísér a modern nyugattól az öröknapies Keletig. Grandiózus felvétel 7 nagy felvonáson keresztül. — Nick a soffturkirály. Izgalmas, a modern filmtéchnika felhasználó Ufa slágerfilm. A filmben az orosz arisztokrácia tagjai szerepelnek. Gyönyörű természetes felvételek.

Házhelyek eladók

Strada Fűzes-utca és Fácansoron. Rendkívül olcsó árak és kedvező fizetési feltételek

2131

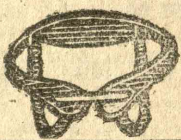
Értekezhetni Topsálnál Str. Lázár Gy. 20. (v. Uri-utca) 56.

Kepes Elek

orvosi kötszerész, Sas-passage 20.

Saját készítményű 2393

sérvkötők, haskötők,

gummi-harisnyák, speciális köt-szerek, női és férfi övszerek.

irathozzon be a Hegedüs

kotta és kölcsönkönyvtárba

* A Hegedüs Hirlapiroda vizumosztálya közli: A magyarországi utlevél hasszabbítási illetéke olcsóbb lett, a ragy illeték 1000 lei helyett 825 lei lett.

Sorozások Váradon

Nagyvárad város katonai-ügyosztálya a hadügyminiszter körrendelete értelmében felhívja az összes sorozásra kötelezett ifjakat, hogy a folyó évi március hó 12-én kezdődő sorozáson a volt közlelmezési hivatal helyiségében Alexandri (v. Teleky-utca) 3. a törvényes következmények terhe alatt az alábbi sorrendben, mindenkor reggel 8 órakor, multhatatlanul jelenjenek meg.

Március hó 12-én jelentkezni fognak a múlt évi sorozó tanács által először és másodszor alkalmatlannak osztályozott ifjak (amanati I. si a II.-a cara.)

Március hó 13-án az összes 1899, 1900, 1901, 1902, 1903 és 1904 évbéli születésű ifjak, akik különböző indokoknál fogva az állítási lajstromokba nem vétettek fel és így állításkötelezettségüknek a mai napig nem tudtak eleget tenni. — Ugyancsak e napon jelentkeznek a családfenntartási kedvezményben részesített ifjak, felmentési igazolványaikkal, valamint a feltételes felmentésben részesített papok, papjelöltek, rabbik stb.

Március hó 14-én az 1905 évben Oradea városában született ifjak az „F” betűig bezárólag.

MOZI

— Pótszékes zsufolt házban megnyilvánuló óriási siker kíséri az Apolló szenzációs bibliai filmjét, „Eszter könyvét”. A nagyszerű rendezés, a művészek kifogástalan produkciója, a korhű miliő, mind a leg-összintébb érdeklődést és csodálkozást váltja ki a nézőkből, akik előtt Ahasverus, Haman, Mordecháj és főképen Eszter legendás alakja elevenedik meg a sok ezer év távlatának minden eredetiségével és misztikumával. Eszter könyve a legszebb zsidó tárgyú film, még csak ma, csütörtökön látható énekkar kísérettel.

— Ma utoljára látható a Dorian-filmszínházban a „Fehér apáca” című 11 felvonásos sláger-film, melynek főszerepét Lilian Gisch és Ronald Colman alakítják. Gyönyörű nappolyi felvételek, a Vezuv kitörése, afrikai expedíció és még sok más érdekesség látható ebben a filmben. Az előadásokat énekkar és megerősített zenekar kíséri. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Szabadjegyek és kedvezményes jegyek nem érvényesek. — Jön: „Az éjjeli expressz titka” 10 felvonásos Harry Piel-film.

* Engem szeress, Földi Mihály vígjátékának nagysikerű dalai, zenéjét szerzette Balázs Árpád, ára 90 lei. Kapható a Hegedüs Hirlapiroda zenemű osztályában.

Március hó 15-én a „G”-től „K”-ig.

Március 16-án az „L”-től „R”-ig.

Március 17-én az „S”-től „Z”-ig bezárólag.

Március hó 18-án meg kell jelenni a sorozó tanács előtt a város területén tartózkodó, de nem itteni születésű mindazon 1905. évbéli ifjak, akik az állítási lajstromba vannak véve.

Március hó 19-én az összes 1880—1896. évi születésű alkalmatlannak osztályozott egyének (scutitii, neaptii, refmatii) a „K”-ig bezárólag.

Március hó 20-án az „L”-től „R”-ig.

Március hó 21-én az „S”-től „Z”-ig bezárólag.

Március hó 22-én mindazok, akik a mai napig még sorozásra nem voltak a lajstromokba nem szerepelnek, az „M”-ig bezárólag.

Március hó 23-án pedig ugyanezek az „N”-től „Z”-ig bezárólag.

Felhívja a katonai ügyosztály végül az állításra kötelezetteket, hogy a sorozó tanács előtt tisztán és rendesen tőzködvén jelenjenek meg.

A nagy ismeretlen nő

Ellen Richterrel.

Az elsüllyedt hajók rejtelmek

A csodálatos kalandor filmje

AZ APOLLÓ legközelebbi újdonsága.

MAH-JONG

társaságnak kellemes találkozóhelye a

„BOMBONER”

cukrászda, B.-dul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) Plebánia palotában 2452

Bukarestbe viszik

**Sikkasztó pesti szőnyegkereskedőt
ott döntenek további sorsa felől**

A Nagyvárad Estilap tegnapi számában már beszámoltunk Tudorinak, a több százmillió magyar koronát elsikkasztott pesti szőnyegkereskedőnek letartóztatására. Tuduk, akinek kiadatását a román hatóságok diplomáciai úton kérték, egyelőre a nagyváradi királyi ügyészség foglya. Tuduk hivatkozással, hogy ő időközben a román állampolgárságra optált, szóban és írásban tiltakozott.

Pestre való kiadatása ellen.

A nagyváradi királyi ügyészség, amely ilyenformán diplomáciai bonyodalom központjába került, ei akar háritani magáról minden teletelőséget és ezért úgy döntött, hogy Tuduk Tódort lekísérteti Bukarestbe, hogy további sorsa felől ott döntenek.

A sikkasztó pesti szőnyegkereskedőt megfelelő kísérettel ma délután vitték le Bukarestbe.

Iszakapja nyilvánossági jogát több váradai iskola?

Miniszteri kiküldött vizsgálata a zsidó liceumban

Mint ismeretes, az Angeli-cu-éle közoktatási törvény több nagyváradi iskolát érintett a nyilvánossági jogáról. Az érdekelt iskolák, és az a zsidó lyceum, az Orlyazárda, a református tanárképző és polgári iskola, az Orlyazárda beadvánnyal fordult a tankerületi főigazgatósághoz a tankerületi főigazgatósághoz és kérték nyilvánossági jog visszaadását.

Bota György tankerületi igazgató a maga részéről a legelőször megkezdte a tárgyalást és az a legjobb véleménnyel, jóváhagyás céljából a minisztérium elé terjesztette. Ennek az előterjesztésnek

kapcsán aztán a közoktatásiügyi minisztérium megbízta R. J. Russu inspektort a három váradai intézet ellenőrzésével. Russu inspektor tegnap érkezett meg Nagyváradra és még a tegnapi napon meglátogatta a zsidó lyceumot és az Orlyazárdát, ma pedig a református tanítónéköpítőben és a polgári iskolában inspicál.

A látogatás eredményéről mindössze annyi szivárgott ki, hogy Russu inspektor, bár teljes szigorral, de jóindulattal végzi misszióját és megvan a remény, hogy a három váradai felekezet iskolája rövidesen visszakapja nyilvánossági jogát.

Két váradai orvos érdekes rágalmozási pöre

A nagyváradi betegsegélyző társaság egykori főorvosa: Suroiu János dr. feljelentést tett Munteanu Leontin dr. a betegsegélyző ügyi felügyelőség ellen azért, mert Munteanu azt állította róla, hogy ő (Suroiu) az állami bakteorológiai intézetben végzett analízisért beszédett díjakat saját magának megtartotta.

Chisiu Jenő dr. járásbíró tárgyalta ezt a rágalmozási pört. Munteanu Leontin dr. bejelentette, hogy ő a kérdéses kiállítás Suroiu dr. ellen megkezdte.

Kihallgatta a bíróság tanúként Matei János dr.-t, aki vallotta, hogy Munteanu dr. előtte tényleg tett Suroiu dr.-ről egy és más kijelentéseket, amelyek arra vonatkoztak, hogy Suroiu dr. megtartott magának hivatalos pénzeket.

Nemes Sándor dr. a bábapozó-intézet főorvosa, mint tanú azt vallja, hogy Munteanu dr. előtte tett kijelentésében téves célzást, hogy Suroiu dr. hivatalos műszerekkel végzett analíziseket, amelyeknek megtartotta magának.

Tekintettel arra, hogy a betegsegélyző ügyi felügyelőségtől érkezett leirat szerint, valamint

a tanuvallomásokból kitűnően is Suroiu dr. köztisztviselő volt akkor, amidőn Munteanu Leontin dr. a szóbanforgó kijelentéseket tette; tekintettel továbbá arra, hogy ezek az állítások Suroiu dr.-nak hivatali ténykedésére vonatkoznak, — a járásbíró úgy találta, hogy a pör a törvényszék hatáskörébe tartozik.

A felek e határozat ellen felfolyamodást adtak be.

A mai zürichi nyitás

BUDAPEST 21750
BERLIN . 12365 — PARIS 1885 —
NEW-YORK 51950 PRAGA 1537 —
LONDON . 2526 — B. PEST . 7270
BÉCS . 7320 —

Az egyesült ellenzék újabb váradai gyűlése

Az egységfrontba tömörült pártok vasárnap délelőtt 11 órakor a Heyman Szinkörben népgyűlést tartanak, amelynek során az egyes pártok szóbeli a községi választásokból kialakult politikai helyzettel készülnék foglalkozni és a választásból győztesen kikerült városi tanácsnak községi politikáját fogják ismertetni.

Felelős-e a magyar kormány a frankhamisításért?

(Tudósítás eleje az első oldalon)

Január 3-án Nádosy a belügyminiszter előtt beismerte bűnösségét, azonban beismerését csak azal a feltétellel volt hajlandó írásba foglalni és a rendőrséggel közölni, ha megengedik neki, hogy előzőleg Windischgraetzcel beszélhessen.

A bizottság a belügyminiszternek azt az eljárását, hogy Nádosynak Windischgraetzcel való beszélgetését engedélyezte, mérlegelés tárgyává tette.

A bizottság megállapítja, hogy a nyomozás szempontjából nagy jelentőségű bizonyítékok beszerzését indokoltá tette a belügyminiszter eljárását, ami a nyomozást óriási léptekkel vitte előre. A bizottság vég-eredményben megállapítja, hogy a nyomozás során olyan jelenségek, amelyek a belügyminiszter politikai felelősségét állapítanak meg nem merültek fel.

Kik a bűnösök?

A bizottság meghallagatta Teleki Pált, aki előadta, hogy 1922 első felében Windischgraetz felkeresie a lakásán és közölte vele, hogy hazafias célból francia frankot akar hamisítani. Telekit megdöbbenette a közlés és hogy megakadályozhassa a tervet

ígértet tett, hogy megfelelő szakértőt bocsájt Windischgraetz rendelkezésére. Ezzel akarta Windischgraetz tervének képtelenségéről és végrehajthatatlanságáról meggyőzni. Gerőt kérte meg a szakértői vélemény előterjesztésére.

Gerő meg is felelt a megbízatásnak és beszámolt arról, hogy három klisé áll Windischgraetz rendelkezésére, amelyeket a legteljesebb mértékben alkalmatlannak tart a hamisításra. Teleki ekkor

felhívta Gerőt, hogy az illetékek minden összekötést szüntessen be. Ezzel Teleki az egész ügyet befejezettnek tekintette. Két év múlva a herceg külföldi útján szerezte meg a szabadalmat, amely a klisék használatát teljesen feleslegessé teszi.

Igy a bizottság megállapította, hogy Windischgraetz vállalkozása teljesen új, önálló, a megelőző sikertelen köklis kísérletezésétől teljesen független, amelyről Telekinak tudomása nem volt.

A jelentés végén azelőadókéri, hogy azt a nemzetgyűlés helyeslőleg vegye tudomásul és a bizottság eljárását tekintse befejezettnak. Javasolja, hogy a tárgyalásra mondják ki a sürgősséget.

A magyar ellenzék véleménye szerint mindenért a kormány a felelős

Ezután feloivasták a frankbizottság kisebbségi véleményét, amely a következőket tartalmazza:

A frankhamisításnak titkos társaságoktól kell származnia, amint az Perényinek Bethlenhez intézett levelében foglaltatik. Zadravecz esküvései is ezt erősítik meg. A politikai felelősség szempontjából Nádosy főkapitány a vizsgálat kezdetén minden felelősséget Windischgraetzre kísértelt háritani. A második államiszerv a frankhamisításban az állami térképészeti intézet.

Megdöbbenő jelenség, hogy egy állami intézetben egy évnél tovább folyhatott a frankhamisítás.

A harmadik államszerv a külügyminisztérium, mely Jankovich letartóztatása alkalmával a Hágába küldött sürgöny-nyel kellemetlen helyzetbe került, amely kikerülhető lett volna, hogy a minisztertanácsnak az ügyről információi lettek volna. Egyes állami hivatalok vezetői éveken keresztül segédkeztek a pénzhamisításban és az állami térképészeti intézetben történt meg a hamis frankok nyomása az országos főkapitány védelme alatt ugyszólván nyilvánosan esztendőnél hosszabb ideig. Az a tény magában elegendő a kormány politikai felelősségének megállapítására, mert érelves utáni árással és gondos-

sággal Magyarországot ettől a szomorú eseménytől megkímélhették volna.

A miniszterelnöknek már három évvel ezelőtt tudomással kellett volna birtania, hogy Windischgraetz pénzhamisítás eszméjével foglalkozik és nem lett volna szabad annak idején azzal megelégednie, hogy utasítsa az országos főkapitányt a megfigyelésre, hanem haladéktalanul büntető eljárást kellett volna Windischgraetz ellen indítani. Fájdalmas valóság, hogy csak a francia kiküldötték határozott fellépése és vádjai után történtek letartóztatások. Az eleinte tagadó terheltek azt vallják, hogy ők abban a tudatban vettek részt a frankhamisításban, hogy az felhivatalos akció.

Végezetül a kisebbségi vélemény oda konkludál, hogy a felelősség elsősorban Bethlent terhel, másodsorban a belügyminisztert és a miniszterelnökségi államtitkárt, végül a honvédelmi és igazságügyminisztert.

A jelentés felolvasása után az ellenzék javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülésére a frankbizottság jelentése tűzessék ki.

Érdekes interpelláció

Rakovszky István interpellációjában intette a kormányt, milyen álláspontot foglalt el Benes legutóbbi expozéjával szemben. Ismertette Benes nyilatkozatát, amely szerint Csehszlovákia bármikor hajlandó Magyarországgal biztossági szerződést kötni. Ezt a kijelentést örvendetesnek tartja, mert ez Trianon enyhítését jelenti.

APRÓ HIRDETÉSEK

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetési ára 4 lei. — Vastagabb betűvel 8 lei. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög 40 lei. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Állási keresőknek 50% engedményt ad az ESTILAP

LAKÁS

5-6 szobás lakást keresek, lelépést fizetek. Cím: a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 20

2 szobás monder lakást elcserélnék 3 szobással, központ közelében, magas lelépést fizetek. Cím: „László” jeligére Hegedüs Hirlapirodába. 42

KIADÓ csinosan butorozott utcai szoba, fürdőszobával, esetleg teljes ellátással. Tudor Vladimirescu (Magyar) utca 23. I-7. 49

MODERN két szobás, fürdőszobás lakást lelépéssel keresek. Darvasi, Pável-utca 20. 39

CSINOSAN butorozott szoba auterrinbe intelligens hölgynek kiadó elsejére. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 43

ALKALMAZÁS

MOSÁST, takarítást vállalom. Levélbeni meghívásra hához megyek, Szűcsné, Eroului Necunoscut (Temető) utca 9. 7

FIATAL ügyes cipőkereskedősegédet felvesz a Derby cipőgyár. Írásbeli ajánlatokat fizetési igények megjelölésével kérünk. 22

FÉRFI szabóságához nő, kézimunkára felvétetik. Hajdu, Baross utca 10. 44

PERFECT szakácsnőnek ajánlkozom. Cím: Aurel Vlaicu (Vámház) utca 29. Tress Terus. 48

FÜSZERKERESKEDŐ segéd állást keres. Pisztoyl Emil, Pasteur (Kórház) utca 8. 35

PEKEK látogatására tűzifa ügynök kerestetik. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 38

KIFUTÓ, ebédkoszt és fizetéssel felvétetik, Stein fűszerüzlet, Sztaroveszky-utca 17. (Patika mellett.)

OKLEVELES tanítónőt iskolás gyermekek mellé délutáni foglalkozásra keresek. Nyelvtudás előnyben. Dr Löwy, Traian (Szechenyi) tér 6.

KESZPENZKAUCIÓVAL és bizonyítvánnyal rendelkező, jó-megjelenésű pénzbeszedőt vidékre is keres a Nemzetközi Közlekedési Hirdetőiroda, Vlahuta (Szent János) utca 13. Jelentkezés délután háromtól. 40

TISZTA jó főzőnő állandó otthonot talál vidéki gyermektelen uricsaládnál. Jelentkezni: Vértess, Carmen Sylva (Schlauch) tér 2. délelőtt. 54

ADÁS-VÉTEL

FORGALMAS helyen kisebb üzlethelyiség átadó. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 999

KÓBOR Tamás: Ki a Ghetből és a Hamupipőke kötetét megvételre keresem. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 945

MAKULATURA papir nagy mennyiségben kapható a Hegedüs hirlapirodában. 45

ADLER írógép jókarban eladó. Dr Csongrádi, Patak-utca 1. 37

GYÖNYÖRÜ antik sárga brokát garnitur, kitűnő karba eladó. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 41

ÜZLETHELYISEG Ferdinand király (Rákóczi) uton olcsó bérrel átadó. Értekezés Avram Jancu (Kossuth) utca 13. Rőfös üzletben. 33

JÓKARBAN levő női kerékpár vázat megvételre keresek. Cím a kiadóban. 32

Gárdonyi Géza: Átkozott józanság című könyvét megvételre keresem. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 882

KÜLÖNFÉLÉK

SZERÉNA, aki ebéd és tejhordással foglalkozik. Jelentkezzen Zárda-utca 1. em.

FORGÓTÖKE 500%-át jövedelmező helybeli ipari vállalat tökéhiány miatt eladó, vagy hozzá társ kerestetik. Bővebbet dr Zoltán Károly ügyvédnél. 50

ELSŐRENDÜ házikoszt kapható kihordásra is. Károly herceg (Szilágyi Dezső) utca 13.

ELVESZETT egy tárcsa George Mihuc névre szóló katonai és egyéb igazolványokkal. Becsületet megtalálót kérem hozza el V. Stroescu (Téglavető) utca 6. alá, hol illő jutalomban részesül. 36

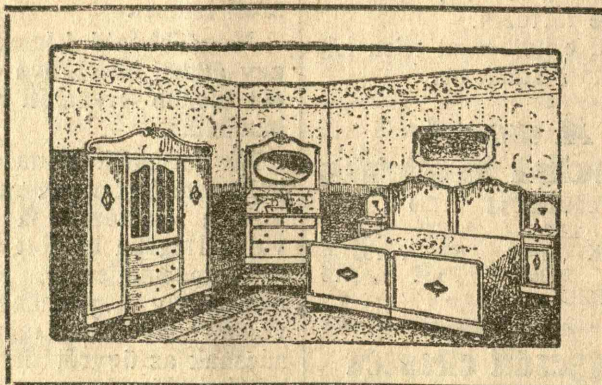
JÓ házikoszt kapható, Ciorogariu püspök (Uri) utca 11. Orbánné. 53

Tegye el a következő dátumu Estilapokat:

Február 24, 25, 26, 27, 28.

Március 2, 3.

Huzás 7-én.

Steiner butoráru üzlethől nyerhet egy szép hálószooba-butort.

BUTOROK

gyári áron kaphatók a legújabbmabból a legolcsóbbig
Steiner butorgyárosnál
Avram Jancu (Kossuth)-utca
a volt Faragó bőrüzlet

Új könyvek

a Hegedüs hirlapirodában
kölcsonkönyvtárában

Balzac: Pajzán históriák 307
Brocchi V.: Szívem szorint 307

Courths-Mahler: Boldog akarok lenni 307
Dickens: Twist Olivér 307

Diplomata: Nagy dolog a háború 307
Gogoly N.: Mirgorod 307

I-II A-B 307
Molnár F.: Riv era 307

— Az aruvimi erdő titka 307
Móricz Zs.: Kivilágos 307

kivirradtig 307
— Házasságtörés 307

— Árvaányok 307
— Nem élhetek muzsikaszó nélkül 307

— Szegény emberek 307
Jack Londonné: Jack London élete 307

József főherceg: Erdei magány 307
Tábori K.: Boldogságért 307

Curtius: Az új Franciaország irodalmi uttörői 307
Bonkáló S.: Orosz irodalom története 307

Lengyel M.: Mária 307
Sienkiewicz: Szétforgácsolt erők 307

Szabó Endre: Sirva vigadók 307
Török S.: Rajtam keresztül 307

Gondolja meg Ön:

vajjon a „valódi Francia a kávédarálóval” tudna-e mindenütt oly könnyen tért hódítani, ha ninóségét a háziasszonyok már rég lel nem ismerték volna?

1546-12

Sonnenfeld Adoll-nyomda r. t.